

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024 – 2025/2026

Rok akademicki 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Fortepian
Kod przedmiotu*	B3/EI
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Muzyki
Kierunek studiów	Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej
Poziom studiów	pierwszego stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I,II, III sem. 1,2,3,4,5,6,
Rodzaj przedmiotu	przedmiot podstawowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	prof.dr hab. Janusz Skowron
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	prof. dr hab. Jerzy Tosik-Warszawiak, prof. dr hab. Mirosław Herbowski, prof. dr hab. Janusz Skowron, dr hab. prof. UR Magdalena Prejsnar-Wąsacz, dr hab. prof. UR Agnieszka Hoszowska-Jabłońska, dr hab. prof. UR Piotr Grodecki, dr hab. prof. UR Maciej Kanikuła, dr hab. Małgorzata Zarębińska prof. UR, dr Paweł Węgrzyn, dr Jarosław Pelc, mgr Urszula Buda.

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
sem. 1		15 godz.							2
sem.2		15 godz.							2
sem.3		15 godz.							2
sem.4		15 godz.							2
sem.5		15 godz.							2
sem.6		15 godz.							2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie z oceną sem.: 1,2,3,4,5,6

Egzamin sem.: 6

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość:

notacji w kluczu wiolinowym i basowym,

podstawowych oznaczeń zapisu muzycznego,

elementarnych podstaw poruszania się na klawiaturze i zastosowania różnorodnych rodzajów techniki pianistycznej.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

W ramach zajęć student poznaje i rozwija warsztat techniczny gry na fortepianie, wykorzystuje swoją wrażliwość i wyobraźnię w kształtowaniu strony artystycznej, pracuje nad interpretacją.

W semestrach 1-4 od studenta wymaga się zrealizowania opanowanego na pamięć programu składającego się z czterech zróżnicowanych stylistycznie, fakturalnie i wyrazowo pozycji literatury fortepianowej:

- utworu polifonicznego
- etiudy
- szybkiej części formy sonatowej, lub wariacji
- utworu dowolnego

W semestrze 5 do zaliczenia wymagana jest prezentacja z pamięci:

- utworu polifonicznego
- etiudy
- utworu dowolnego

oraz realizacja partii akompaniamentu soliście (wokaliście lub instrumentalście)

W semestrze 6 w ramach egzaminu końcowego przedmiotu student zobowiązany jest wykonać na pamięć barokową lub klasyczną formę cykliczną w całości oraz utwór dowolny z wykluczeniem okresu baroku i klasycyzmu.

C ₁	Opanowanie teoretycznej i praktycznej wiedzy w zakresie podstawowych zagadnień techniki pianistycznej,
C ₂	Poznanie podstawowych środków warsztatowych umożliwiających kształtowanie strony wyrazowej
C ₃	Dostosowanie artykulacji dźwięku do epoki i stylu utworu
C ₄	Poznanie różnorodnego repertuaru i w oparciu o niego rozwój umiejętności samodzielnej i konstruktywnej oceny doboru właściwych środków wykonawczych
C ₅	Wykształcenie prawidłowych nawyków warunkujących swobodne poruszanie się na klawiaturze w obrębie literatury o adekwatnym stopniu trudności
C ₆	Pogłębianie zdolności konstruktywnej krytyki, samooceny własnych wykonań i motywacji do doskonalenia swoich umiejętności
C ₇	Wykształcenie umiejętności podzielności uwagi na jednoczesny odbiór partii solowej i realizację własnej, jak również nawyku słuchania solisty i podążania za jego narracją
C ₈	Nabycie przez studenta przestrzennej orientacji na klawiaturze, bez potrzeby patrzenia na nią
C ₉	Zapoznanie się z różnorodnością wyrazową w obrębie jednej większej formy cyklicznej oraz nabycie umiejętności całościowej jej prezentacji

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
------------------------	--	-------------------------------------

EK_01	posiada znajomość literatury pianistycznej oraz orientuje się w repertuarze wokalnym i instrumentalnym z towarzyszeniem fortepianu	K_Wo1
EK_02	posiada znajomość budowy formalnej utworów muzycznych, rozumie homogenizację formy cyklicznej oraz w akompaniamencie potrafi w sposób właściwy zdefiniować wzajemne relacje z solistą	K_Wo2
EK_03	orientuje się w podstawowej problematyce dotyczącej wykonawstwa pianistycznego oraz potrafi dostosować środki warsztatowo-stylistyczne do właściwej interpretacji utworu	K_Wo2
EK_04	posiada umiejętności odtwórcze w zakresie materiału dźwiękowego, formy i stylu utworu muzycznego	K_Uo2
EK_05	opanował czytanie nut w stopniu umożliwiającym właściwy przekaz sensu utworu	K_Uo1
EK_06	posiada zdolność umiejętnego komunikowania się z partnerem muzycznym	K_Uo8
EK_07	potrafi wykorzystać własną wyobraźnię, intuicję, emocjonalność i samodzielne myślenie w celu właściwego zinterpretowania notacji muzycznej	K_Ko3
EK_08	posiada umiejętność efektywnej współpracy z pedagogiem oraz opanował umiejętność współdziałania z wykonawcami podczas realizacji prezentacji zespołowych	K_Ko3
EK_09	Prezentuje właściwą stylistycznie i warsztatowo interpretację artystyczną wykonywanych utworów	K_Ko7

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
-

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne:
Poznanie osobowości i predyspozycji studenta, wybór odpowiedniego programu
Praca nad prawidłowym odczytem podstawowych oznaczeń zapisu muzycznego, metrum, pulsem, dynamiką

Doskonalenie walorów ruchowych aparatu (techn. gamowa, pasażowa, akordowa)
Analiza utworów pod wzgl. formy, rozwoju frazy, kształtowania napięć
Ćwiczenie artykulacji (stacc., legato, portato)
Rozczytywanie utworów a vista
Omawianie sposobów zapamiętywania
Omawianie metod i sposobów właściwego ćwiczenia
Rozmowa o wszechstronnych możliwościach fortepianu w tym również jako instrumentu towarzyszącego

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia

Zajęcia praktyczne, indywidualna praca ze studentem nad wybranym repertuarem obejmująca wieloaspektową analizę problemów wykonawczych, możliwości interpretacyjnych, dyskusja, rozwiązywanie problemów wynikłych ze współpracy z solistą, zaprezentowanie przez prowadzącego zajęcia oczekiwanego ostatecznego kształtu artystycznego, poprzez wykonanie utworu w całości lub fragmencie, samodzielne słuchanie sugerowanych wykonań w fonotece lub w Internecie, konstruktywna krytyka interpretacji.

Omówienie i demonstracja metod ćwiczenia.

Omówienie pracy własnej studenta.

Konsultacje indywidualne.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_02	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_03	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_04	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_05	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_06	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE	ćw
EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_08	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw
EK_09	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ /ZALICZENIE I EGZAMIN	ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie komisyjne z oceną (egzamin w semestrze VI).
Komisja składa się z prowadzącego indywidualne zajęcia ze studentem i jednej lub więcej osób spośród członków Zakładu Gry Fortepianowej.
Student prezentuje (wykonuje) przygotowany program złożony ze zróżnicowanych stylistycznie dzieł na pamięć.
Ocena łączna (podsumowująca) składa się w 30% z oceny ciągłej prezentacji bieżących (w trakcie ćwiczeń) i przygotowania teoretycznego studenta do zajęć oraz w 70% z oceny wykonania repertuaru w trakcie zaliczenia semestralnego.
Ocena ciągła – bieżące przygotowanie i aktywność w czasie zajęć.
Skala ocen jak poniżej, ale odnosząca się do poziomu opanowania wiedzy, umiejętności i kompetencji określonych efektami kształcenia.
Ocena z zaliczenia semestralnego opiera się na stopniu opanowania i wykonania z pamięci przygotowanego programu:
Ocena bardzo dobra (5) – systematyczna aktywność w ciągu semestru, wysoki, bezbłędny stopień opanowania materiału pod wzgl. muzycznym, technicznym i pamięciowym. Konstruktywne podejście i kreatywność w pracy własnej.
Ocena dobry plus (4.5) – systematyczna aktywność w ciągu semestru, opanowanie zdecydowanej większości wiedzy i umiejętności, bardzo dobra gra pod względem technicznym, muzycznym i pamięciowym, jednak z drobnymi niedociągnięciami.
Ocena dobra (4) – systematyczna aktywność w semestrze, dobry, z małymi niedociągnięciami stopień opanowania materiału pod wzgl. muzycznym, technicznym i pamięciowym.
Ocena dostateczna plus (3,5) – zadowolająca aktywność semestralna, zadowolający, z wyraźnymi, ale dopuszczalnymi uchybieniami stopień opanowania materiału, dający podstawy do oczekiwania postępów w dalszej nauce.
Ocena dostateczna (3) – słaba frekwencja na zajęciach (akceptowalna), wykonanie całości programu z pamięci, z dopuszczalnymi pomyłkami, niedostatkami natury technicznej i wyrazowej. Zadatki na ewentualny postęp w dalszej nauce.
Ocena niedostateczna (2) – niska frekwencja na zajęciach (poniżej 50%), nie zrealizowanie wymagań programowych, prezentacja z poważnymi uchybieniami muzycznymi, technicznymi i pamięciowymi, wykonanie nie spełnia kryteriów oceny dostatecznej.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	90

Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie, master class, kursy warsztaty muzyczne, seminaria)	12
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, przygotowanie do publicznych prezentacji muzycznych, koncertów zaznajamianie się z literaturą dotyczącą zagadnień pianistycznych itp.)	228
SUMA GODZIN	330
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	12

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa: stosownie do autorskich programów nauczania pedagogów przedmiotu, obejmuje pozycje z szerokiego repertuaru fortepianowego od baroku po współczesność.
Literatura uzupełniająca: stosownie do autorskich programów nauczania pedagogów przedmiotu, wybrana między innymi z następujących pozycji: Henryk Neuhaus – Sztuka pianistyczna. Przeł. A. Taube, PWM, Kraków 1970 Gyorgi Sandor – O grze na fortepianie. Gest, dźwięk i wyraz. Przeł. J. Kadłubiński Maria Niemira – Jak zdobyć rozwijać i utrzymać technikę pianistyczną. Warszawa 2009 Siglind Bruhn – Przewodnik interpretacji pianistycznej. Przeł. L. Kozubek Fryderyk Chopin – Szkice metody fortepianowej.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej